



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

Caput VI. De Agapio martyre.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

martyrio jure merito hic à nobis commemorandus videtur. Aliquanto post tempore Aedefius, tam secundum Deum quam juxta carnem Apphiani frater germanus, germana cum illo perpeffus est. Quippe post innumerabiles confessiones; post diuturnos carceris & vinculorum cruciatus; post Præfidum sententias quibus ad metalla Palestinæ fuerat condemnatus; post vitæ rationem planè Philosophicam quam in pallio Philosophico agens perpetuò traduxerat: longius enim quam frater in disciplinis procefferat, utpote qui operam dedisset Philosophiæ: tandem apud Alexandriam cum Judicem qui de Christianis quæstionem habebat, supra modum debacchantem atque insultantem vidisset; & nunc quidem viros graves variis afficientem contumeliis: nunc mulieres eximia castitate præditas atque etiam virgines Deo devotas lenonibus ad omne genus turpitudinis dedentem, idem ac frater facere conatus est. Cum enim hæc ipsi intolerabilia viderentur, ingenti animi fiducia accessit ad Judicem. Cumque verbis simul & factis illum pudore atque ignominia perfudisset, post hæc multiples tormentorum cruciatus fortiter perpeffus, tandem in mare precipitatus, eodem quo frater genere mortis interiit. Et hæc quidem Aedefio tametsi aliquanto post tempore, ut jam dixi, ad hunc modum contigerunt.

μαρτυρίοις ἐνλόγιως ἡμῖν μνημονεύει, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀπφιανὸν μικρὸν τῷ χρόνῳ ὑπερον ἑσόμενος, ὁ μὴ μόνον αὐτὸς καὶ ἀδελφὸς ἢ σώματι ὁμοπάτειος ἀδελφὸς Αἰδέσιον μὲν μυρίας ὄσας ὁμολογίας καὶ πολὺν χρόνον δεσμῶν κακώσεων, ἡγεμονικὰς τε δόξαστας ἐν αἰς τοῖς κατὰ Παλαιστίνην δέδοται μάρτυροις, καὶ τὴν ἐν πᾶσι τέτοις φιλόσοφον τριβάνος γρημαπ αἰγωγήν, καὶ τὸν αὐτὸν πλέον τῶν ἀδελφῶν παιδείας κεκλημένον ἀπὸ μαθημάτων φιλοσόφων ὠρμάτων, τῶν δὴ τὰ ἐπὶ τῆς Αἰλεξανδρείης πόλεως τῶν αὐτόθι σιωιδῶν διασπῆν χριστιανοῖς διὰ τὰ πέρα τε τῶν περὶ σπηκίων ἐμπαρονοῦντων, τὸ ἐμὲν σεμνοῖς ἀνδράσι ποικίλως ἐπέμειντα, τὸ ἐμὲν γυναικῶν ζωφροσύνης τῆς ἀνείκτου καὶ ἀντοπαρθένων ἀσηπτηρίας εἰς αἰχμαυροῦς παροδρόφοις πᾶσι δόξα. ταῦτα ἐμὲν χειρὶρήσας τῶν ἀδελφῶν, ὅτι δὴ ἀφόρητα αὐτὰ τὰ γνώμῃρα ἐδόκει, πᾶσι μὲν αὐτῶν σαλέω πρὸς εἰσι λόφοις τε καὶ ἐξοῖς τοῦ διασπῆν αἰχμῶν καὶ ἀπμίας πειθαρχῶν, καὶ πῆντα καρπῶν δὲ μάλα βασάνων πολὺν χρόνον πομείνας αἰκίας, τὴν ἀδελφικὴν ἀπνείκαται.

Καλάτη πᾶσι δόξασθαι, τελειότην ἀλλὰ τὰ κατὰ τέτον, ὡς δὲ οὐμ ἔφην μικρὸν τῷ χρόνῳ ὑπερον, τῶν ἐγρήθη τὸν τρόπον.

CAPUT VI.

De Agapio martyre.

ANNO autem quarto persecutionis adversus nos concitata, die vicesimo mensis Dii, quod est ante diem duodecimum Calendas Decembres, feria sexta, apud eandem urbem Casaream martyrium prorsus memorabile perpetratum est, presente tyranno ipso Maximino, & ob natalem suum spectacula populis exhibente. Cum esset vetus consuetudo, ut presentibus Imperatoribus magnifica, si unquam aliâs, spectacula majorem solito voluptatem spectantibus præberent; novis undique & inusitatis conquisitis miraculis, partim ferarum quæ ex India aut Æthiopia aut aliunde advectæ in amphitheatrum introducebantur; partim hominum qui exercitatis ante corporibus stupenda exhibentes artis suæ specimina, spectatores mirabili volu-

Τετάρτῳ γε μὴν τῆ κατ' ἡμᾶς ἐτι δὴ μὲν πρὸ δώδεκα Καλανδῶν Δεκεμβριῶν, ἢ χροῖτ' ἀν μηνὸς Δίος εἰκοσθι, προσάειντα ἡμέρα, κατὰ τὴν αὐτὴν Καισαρείαν, γρημαπ φῆς ὡς ἀληθῶς ἀξίον, αὐτὸς δὲ τῶν τῶν Μαξιμίνου παρόντος καὶ θεᾶς τοῖς πῆντα φημι λοιμυμένους κατὰ τὴν λεγομένην αὐτῶν ἡμέραν, ἀπέειλέθη τοιοῦτον εἶδος τῶν ὄντων ἐπὶ βασιλέων, εἰ καὶ ἀλλοστῆτας φιλοσοφίας πλείους τοῖς θεαταῖς ἐμπαρονοῦντων, καὶ τῶν καὶ ξένων τότε συνήθη πᾶσι δόξασθαι τῶν θεαμάτων, ζῶντων ὅπτη τῶν ἐξ Ἰνδίας Ἰθιοπίας, ἢ καὶ ἀλλοθεν εἰσκομιζομένων, ἢ καὶ ἀφῶν ἐν τέχνῳ ποιζωμασσίας, πᾶσι καὶ ψυχολογίας τοῖς ὀρώσιν ἐν δὲ κινυμένων, πᾶσι

MAXIMINUS.

περὶ τότε οἱ βασιλέως τὰς θείας παρέχον-
 τος, πλείονι καὶ ἀδρόξον χερῶν ὑπάρξανταῖς
 φιλομύαις, πικρῶν τε τῶν, μάρτυς ἔκαθ'
 καὶ δόγματος παρήγετο εἰς μέτρον, τῆς μόνης
 καὶ ἀληθῆς εὐσεβείας ὑπεραγωνιζόμενος. Ἀ-
 γάπιος ὁ δὲ ἦν, ὁ δεύτερος ἅμα τῇ Θεκλα
 θύρῳ ἐπὶ βορᾷ δεδράς μικρῶ περτερον δε-
 δρωμένος ὅς δὴ καὶ ἄλλοτε δεσμοφίρις τρίτον
 καὶ πολλὰς ἅμα κακέρχοις ἐμπομπεύσας
 τῶν σαδῶν, αἰεὶ γέμιν καταχρόνος τῆ δικασθῆ
 μὲν τὰς ἀπειλάς, ἦτοι κατ' οἶκτον, ἢ κατ' ἐλπί-
 δατὴ μελαθήσεως τῆς σωθῆσεως, εἰς ἑτέρας
 αὐτὸν αἰώνας ὑπέλιθεμένε, τότε δὴ βασιλέως
 ὁππαρθῆτος ἤγετο, ὡσπερ ἐπίτηδες εἰς ἐκεί-
 ντὰ καιρῶ πεφυλαγμένῳ, ὡς ἂν καὶ κείνο
 τὸ σωθῆλον ῥῆμα, ὁ τοῖς μαθηταῖς θεία γνώ-
 σι σωθῆ ὄρεσεν, ὡς ἀρα καὶ ἐπὶ βασιλέων
 ἀγθῆσονται ἐνεκεν τῆς εἰς αὐτὸν μαρτυρίας, ἕ
 ἐπ' αὐτῶ πληρωθεῖν. Φέρεται δὲ εἰς μέτρον τὸ
 εἰδὸν σὺ καὶ ἴνι κακέρχοι. Φόνῳ ὃ τῆ δε-
 σπότη τῶτον ἐνέχεσθ' ἔλεγον, εἰδ' ὁ μὲν τῶ δε-
 σπότη θονεὺς τοῖς θύρῳ ἀδελφῆς, ἔλεε ἕ
 Φιλανθρωπίας ἠξίωτο, μονονεχὶ κατ' αὐτὸν
 οὐκ εἶνον τὸν ἐπὶ τῶ σωθῆσῶ Βασιλέων. Βοαῖς
 δ' ἐπὶ τῶ καὶ ἐν φημίαις τὸ πᾶν ὄξηχῆτο
 θείατος, ὡς ἂν τῶ μιαιφόνῳ Φιλανθρώπως
 προς τῶ βασιλέως σεσασμένε, ἡμῆς τε καὶ
 ἐλευθερίας ἠξίωμένε ὃ ὃ τ' εὐσεβείας ἀθλη-
 τῆς, ἀνακαλεῖται μὲν πρότερον ὑπὸ τῶ τυ-
 ρωνε. εἶτα ἀετισιν τῆς προθέσεως αἰτηθεῖς
 ἐπ' ἐλευθερίας ἐπαγγελία, μεγάλη φωνῆ
 διαμαρτύρεται, μὴ φάυλης μὲν ἐνεκεν αἰ-
 πίας, εὐσεβείας ὃ τῶ τῶν ὄλων δημιεργῶ, προ-
 θυμῶ καὶ μετ' ἡδονῆς, ἴσα δ' ἂν ἐπάγοιτο
 αὐτῶ, ἡμῶ καὶ ὑποσῆσεως καὶ τῶτ' εἰπὼν, ἅ-
 μα λογῶ τῶρον ἐπάγει, θρομαῖος ἀντι-
 κρῶς ἀπολυθεῖσθ κατ' αὐτῶ ἀεχτῶ ὑποψιά-
 σας, ταύτη τῶ αὐτὸν ἀσμενέσα ἀλα ὄπιδε δω-
 κῶς εἰς βορῶν μετ' ἦν ἔμπνευς εἰς τὸ δεσμοφί-
 ριον αἰετῆται, μίαντε ἐνταυθα ὄπιδίωσας ἠ-
 μέσῳ, τῆ ἔξῆς λίθων αὐτῶ προσαετηθέντων
 τοῖς ποσὶ, μεσῶ πελάει καταποντῆται, τοῖς
 το καὶ τῶ Ἀγάπιε μαρτύριον.

A prate oblectabant: tunc quoque, utpote
 Imperatore ipso spectacula præbente,
 magnificentius aliquid & admirabilius
 solito, in apparatus ludorum inesse omni-
 no oportebat. Quid verò illud fuit? No-
 stræ religionis martyr in medium addu-
 ctus est, pro vera & sola pietate pugna-
 turus, nomine Agapius: quem unâ cum
 Thecla ad bestias damnatum fuisse se-
 cundo persecutionis anno retulimus.
 Hic igitur cum ter jam antea ex carce-
 re eductus & sapius cum maleficis sole-
 mni pompa traductus esset in stadio; Ju-
 dice post varias comminationes ad alia
 subinde certamina ipsum differente, si-
 ve quòd miseratione ejus caperetur, si-
 ve quòd à proposito eum abduci posse
 sperabat, tunc tandem præfente Impe-
 ratore productus est: tanquam de indu-
 stria ad id tempus reservatus, ut in ipso
 verbum illud completeretur quod Serva-
 tor noster per divinam præscientiam di-
 scipulis suis prædixerat; fore ut coram
 Regibus adducerentur propter nomi-
 nis ipsius confessionem. Trahitur ergo
 in medium stadium unâ cum noxio
 quodam, qui dominum peremisse fere-
 batur. Posthæc is quidem qui dominum
 suum interfecerat, bestiis objectus, ve-
 niam & clementiam Imperatoris pro-
 meruit, eodem præne modo quo ille qui
 temporibus Servatoris nostri fuit barab-
 bas. Quam ob causam totum repente
 amphitheatrum acclamationibus & lau-
 dibus personare cœpit, quia scilicet Im-
 perator cruetum homicidam benignis-
 simè servaverat, & honore ac libertate
 donaverat. Ille verò divinæ religionis
 athleta, primùm quidem ab Imperatore
 accitus est. Deinde cum ab eo postula-
 retur ut fidei suæ propositum abjuraret,
 promissa ipsi si id faceret, libertate; con-
 tenta voce professus est, se non ob ali-
 quod crimen, sed pro pietate in Deum
 omnium Conditorem, quæcunque sibi
 inferrentur supplicia non modo alacri
 ac forti animo, sed etiam cum voluptate
 esse subiturum. Hæc locutus, simul cum
 dictis facta conjungens, urse quæ adver-
 sus ipsum dimissa fuerat, concito cursu
 obviam occurrit, seq; ipsum bestia de-
 vorandum libentissimè obtulit. Post cu-
 jus laniatus, adhuc spirans in carcerem
 reportatur. Ubi cum dici spatio super-
 vixisset, sequenti die appensis ad pedes
 ejus lapidibus, medio mari submer-
 sus est. Hujusmodi fuit Agapii marty-
 rium.

Matth. 10.